

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ È È **κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ**

(Προσφυγή υπ' αριθ. 59506/00)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

9 Μαΐου 2003

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική
υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 44 § 2 της Σύμβασης.

Ενδέχεται να τύχει βελτιώσεων ως προς τη μορφή.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ, 02-05-03

[υπογραφή]

S. NIELSEN

Αναπληρωτής Γραμματέας του Τμήματος

Στην υπόθεση È È **κατά της Ελλάδος,**

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα),
συγκροτηθέν από τμήμα απαρτιζόμενο από τους δικαστές:

G. BONELLO, *Πρόεδρο,*

K.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

P. LORENZEN,

N. VAJIC,

E. LEVITS,

A. KOVLER,

V. ZAGREBELSKY,

και από τον S. NIELSEN, *Αναπληρωτή Γραμματέα του Τμήματος,*

Αφού διασκέφτηκε σε συμβούλιο στις 20 Ιουνίου 2002 και 10 Απριλίου
2003,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε κατά την ως άνω τελευταία ημερομηνία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη δυνάμει της υπ' αριθ. 59506/00 προσφυγής, την οποία κατέθεσε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας ο Έλληνας υπήκοος È È («ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 29 Μαΐου 2000 δυνάμει του άρθρου 34 της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Ο προσφεύγων εκπροσωπείται ενώπιον του Δικαστηρίου από τον Δικηγόρο Αθηνών Ν. Φραγκάκη. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τον εκπρόσωπο του πληρεξουσίου της, Μ. Απέσσο, Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Ο προσφεύγων ισχυριζόταν ειδικότερα ότι υπήρξε υπέρβαση της ευλόγου προθεσμίας και παραβίαση του δικαιώματος σε δίκαια δίκη (άρθρο 6 §§ 1 και 3 δ) της Συμβάσεως.

4. Η προσφυγή διεβιβάσθη στο δεύτερο τμήμα του Δικαστηρίου (άρθρο 52 § 1 του Κανονισμού). Στο πλαίσιο αυτού, το τμήμα το οποίο επελήφθη της υποθέσεως (άρθρο 27 § 1 της Συμβάσεως) συγκροτήθηκε συμφώνως προς το άρθρο 26 § 1 του Κανονισμού. Την 1^η Νοεμβρίου 2001, το Δικαστήριο μετέβαλε τη σύνθεση των τμημάτων του (άρθρο 25 § 1 του Κανονισμού). Η παρούσα προσφυγή ανετέθη στο πρώτο τμήμα, όπως ανασυγκροτήθηκε (άρθρο 52 § 1).

5. Με την από 20 Ιουνίου 2002 απόφαση, το τμήμα έκανε την προσφυγή μερικώς δεκτή.

6. Τόσο ο προσφεύγων όσο και η Κυβέρνηση κατέθεσαν εγγράφως παρατηρήσεις επί της ουσίας της υποθέσεως (άρθρο 59 § 1 του Κανονισμού).

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

I. ΟΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΣ

7. Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1955 και διαμένει στον Άγιο Στέφανο Αττικής.

8. Στις 30 Μαΐου 1990, η Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος υπέβαλε μήνυση σε βάρος ορισμένων εκ των υπαλλήλων της, μεταξύ των οποίων και ο προσφεύγων, για υπεξαίρεση εγγράφων, πλαστογραφία και χρήση πλαστού εγγράφου και απάτη, αδικήματα από τα οποία προκλήθηκε στην τράπεζα ζημία άνω των 20 000 000 δραχμών. Πράγματι, οι κατηγορούμενοι είχαν χρεώσει τον λογαριασμό του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος («ο ΟΣΕ») κάνοντας χρήση επτά επιταγών από μπλοκ επιταγών το οποίο είχε εκδοθεί στο όνομα της εταιρείας αυτής, αλλά ουδέποτε είχε παραδοθεί σε αυτή. Στις 2 Ιουνίου 1990, ο εισαγγελέας κλήτευσε τον προσφεύγοντα.

9. Στις 27 Μαρτίου 1991, ο προσφεύγων εκλήθη ενώπιον του ανακριτή και ετέθη υπό προσωρινή κράτηση. Στις 23 Απριλίου 1991, αφέθη προσωρινώς ελεύθερος με εγγύηση και υπό δικαστικό έλεγχο, ειδικότερα δε του απαγορεύθηκε η έξοδος από τη χώρα.

10. Με την από 26 Ιουνίου 1992 απόφαση, το Συμβούλιο Εφετών Αθηνών παρέπεμψε ορισμένους από τους κατηγορουμένους, μεταξύ των οποίων και τον προσφεύγοντα, σε δίκη.

11. Η συζήτηση, η οποία ορίσθηκε για τις 27 Μαΐου 1994, ανεβλήθη, λόγω απεργίας του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, για τις 26 Ιανουαρίου 1996, στη συνέχεια για τις 31 Μαΐου 1996, λόγω προβλημάτων υγείας του ενός από τους κατηγορουμένους. Κατά την ημερομηνία αυτή, η συζήτηση ανεβλήθη εκ νέου για τις 13 Οκτωβρίου 1997.

12. Στις 4 Ιουνίου 1996, ο προσφεύγων ο οποίος, πριν εργασθεί στην τράπεζα, ήταν αξιωματικός του εμπορικού ναυτικού, ζήτησε την άρση της προρρηθείσας απαγορεύσεως εξόδου από τη χώρα, ώστε να δυνηθεί να εργασθεί εκ νέου στο ναυτικό. Υπεστήριξε ότι είχε ανάγκη να εργασθεί για να

αντεπεξέλθει στις ανάγκες της συζύγου του και των τριών παιδιών του και υπογράμμισε ότι η διαδικασία είχε αυτεπαγγέλτως αναβληθεί επανειλημμένως. Εν τούτοις, ο εισαγγελέας του Συμβουλίου Εφετών απέρριψε το αίτημα. Το ποινικό Εφετείο είχε επίσης απορρίψει στο παρελθόν παρόμοιο αίτημα.

13. Η συζήτηση ενώπιον του ποινικού τριμελούς εφετείου άρχισε στις 13 Οκτωβρίου 1997, ήτοι, πέντε έτη, τρεις μήνες και δεκαεπτά ημέρες μετά την από 26 Ιουνίου 1992 απόφαση του Συμβουλίου Εφετών και άνω των επτά ετών μετά την κατάθεση της μηνύσεως και της ενάρξεως της διαδικασίας. Η συζήτηση διεξήχθη στις 13, 14, 15, 21 και 29 Οκτωβρίου 1997. Εις εκ των συγκατηγορουμένων του ζήτησε όπως προσαχθεί ενώπιον του δικαστηρίου το μηχανογραφημένο στέλεχος του υπολογιστή της τραπέζης (αλλά όχι οι επίδικες επιταγές). Ο δικηγόρος της τραπέζης προσκόμισε βεβαίωση της μηχανογραφικής υπηρεσίας της τραπέζης, με την οποία πιστοποιούταν ότι τα αντίγραφα των στελεχών του υπολογιστή τα οποία περιέχονταν στον φάκελο, ήταν γνήσια. Η βεβαίωση αυτή ανεγνώσθη στο ακροατήριο χωρίς να εκδηλωθεί κάποια αντίδραση εκ μέρους των κατηγορουμένων. Το δικαστήριο βασίσθηκε επί περισσότερων των εξήντα έξι εγγράφων, τα οποία ανεγνώσθησαν στο ακροατήριο. Το δικαστήριο εξέτασε επίσης τρεις μάρτυρες.

Το ποινικό Εφετείο εξέδωσε την απόφασή του στις 29 Οκτωβρίου 1997. Καταδίκασε τον προσφεύγοντα σε πέντε έτη και τέσσερις μήνες φυλάκιση, ποινή από την οποία αφαιρέθηκε η περίοδος προσωρινής κρατήσεως, και διέταξε τη δήμευση και την καταστροφή επτά πλαστών επιταγών. Τέλος, απεφάσισε ότι η έφεση την οποία ο προσφεύγων θα ηδύνατο, περιπτώσεως δοθείσης, να καταθέσει, θα είχε ανασταλτικό αποτέλεσμα επί της εκτελέσεως της ποινής.

14. Ο προσφεύγων κατέθεσε έφεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του ποινικού Πενταμελούς Εφετείου Αθηνών. Στις 20 Φεβρουαρίου 1998, επικύρωσε την πρωτόδικη απόφαση, αλλά μείωσε την ποινή σε τέσσερα έτη και δέκα μήνες φυλάκιση.

15. Κατά τη συζήτηση, ο προσφεύγων είχε ζητήσει να επιδειχθούν ενώπιον του εφετείου αντίγραφα ορισμένων σελίδων του ημερολογίου του υπολογιστή της τραπέζης και των πρωτοτύπων επιδίκων επιταγών, ως και να κληθεί εμπειρογνώμονας γραφολόγος, ο κ. Χαλκιάς, και να εξετασθεί σε αντιπαράσταση με άλλον γραφολόγο.

16. Το εφετείο απέρριψε τα αιτήματα αυτά για τους ακόλουθους λόγους:

«Η ακρίβεια και η γνησιότητα των σελίδων του κεντρικού ηλεκτρονικού υπολογιστή της τραπέζης, συνοδευόμενες από τις βεβαιώσεις των ανωτέρων στελεχών της, είναι αναμφισβήτητες και δεν είναι αναγκαία η επίδειξη των σελίδων αυτών. Περαιτέρω, ούτε η εμφάνιση του κ. Χαλκιά και η κατ' αντιπαράσταση εξέτασή του είναι αναγκαία, διότι τούτος συνέταξε λεπτομερή έκθεση η οποία ανεγνώσθη στο ακροατήριο. Τέλος, τα φωτοτυπικά αντίγραφα των επιδίκων επιταγών, η πλαστογράφηση των οποίων δεν αμφισβητείται από κανέναν διάδικο, ανταποκρίνονται στις ανάγκες της διαδικασίας και επομένως είναι περιττή η επίδειξη των πρωτοτύπων».

17. Στο Εφετείο ανεγνώσθησαν τα ήδη επιδειχθέντα πρωτοδίκως αποδεικτικά στοιχεία και εξετάσθηκαν δώδεκα μάρτυρες κατηγορίας και πέντε μάρτυρες υπερασπίσεως.

18. Το Εφετείο έκρινε ότι η συσχέτιση μεταξύ των επιδίκων επιταγών και του λογαριασμού του ΟΣΕ δεν ηδύνατο να πραγματοποιηθεί από υπαλλήλους της μηχανογραφικής υπηρεσίας της τραπέζης, όπως είχε υποστηρίξει ο προσφεύγων, διότι η υπηρεσία αυτή δεν ηδύνατο να επεξεργασθεί ει μη μόνον δεδομένα προερχόμενα από τα υποκαταστήματα, και ότι την ημερομηνία κατά την οποία είχε διαπραχθεί το αδίκημα, μόνον ο προσφεύγων είχε χειρισθεί τον υπολογιστή μέσω του οποίου διαπράχθηκε το αδίκημα. Ο εμπειρογνώμονας γραφολόγος είχε συμπεράνει ότι τα χαρακτηριστικά της γραφής και της υπογραφής του προσφεύγοντος ήταν εμφανή επί των επιταγών. Τέλος, το Εφετείο επεσήμανε ότι ο προσφεύγων ανήκε σε μία αυστηρώς περιορισμένη ως προς τον αριθμό ομάδα υπαλλήλων της

τραπέζης, οι οποίοι γνώριζαν τον αριθμό λογαριασμού του ΟΣΕ και των νομιμοποιημένων σε έκδοση επιταγών υπαλλήλων του εν λόγω Οργανισμού.

19. Ο προσφεύγων κατέθεσε αίτηση αναιρέσεως. Στις 20 Οκτωβρίου 1998, ο Άρειος Πάγος αναίρεσε την απόφαση του ποινικού Εφετείου Αθηνών κατά το μέρος που αφορούσε την υπεξαίρεση των εγγράφων και την πλαστογραφία και χρήση πλαστού εγγράφου, και παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του Εφετείου μόνο για την κατηγορία της απάτης.

20. Η υπόθεση συζητήθηκε ενώπιον του δικαστηρίου αυτού στις 2 Δεκεμβρίου 1998. Ο προσφεύγων κάλεσε εν νέου το Εφετείο να επιδειχθεί κατά τη συζήτηση το ηλεκτρονικό ημερολόγιο της τραπέζης και ζήτησε όπως ο δικηγόρος της τραπέζης επικυρώσει τα φωτοτυπικά αντίγραφα των επιδίκων επιταγών. Το Εφετείο απέρριψε τα αιτήματα: όσον αφορά το πρώτο, έκρινε ότι ήταν αδύνατον να ευρεθούν οι σελίδες του ηλεκτρονικού ημερολογίου της τραπέζης διότι οι μπομπίνες δεν είχαν φυλαχτεί και η γνησιότητα των επικαλουμένων εγγράφων προέκυπτε από άλλα αποδεικτικά έγγραφα. Όσον αφορά το δεύτερο, έκρινε ότι το αίτημα σκοπό είχε την αποκάλυψη συνενόχου του κατηγορουμένου, ενώ η ενοχή τούτου προέκυπτε από άλλα αποδεικτικά στοιχεία. Επίσης, το Εφετείο επεσήμανε ότι δεν είχε αποδειχθεί ότι είχαν παραποιηθεί τα φωτοτυπικά αντίγραφα των επιταγών. Το Εφετείο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο κατηγορούμενος είχε διαπράξει το αδίκημα βάσει προμελετημένου σχεδίου και είχε την πρόθεση να το θέτει συνεχώς σε εφαρμογή ώστε να υπεξαιρέσει ποσά από τον Οργανισμό Σιδηροδρόμων Ελλάδος.

21. Στις 8 Δεκεμβρίου 1998, το Εφετείο κήρυξε τον προσφεύγοντα ένοχο απάτης (άρθρο 386 του Ποινικού Κώδικα), διότι η ζημία την οποία υπέστη η τράπεζα ήταν αποτέλεσμα απάτης την οποία διέπραξαν οι υπάλληλοί της και ήταν αδιάφορο εάν είχε γίνει ή όχι χρήση του υπολογιστή. Καταδίκασε τον προσφεύγοντα σε τρία έτη και έξι μήνες φυλάκιση (από την ποινή αφαιρέθηκαν οι είκοσι οκτώ ημέρες της προσωρινής κρατήσεως) και διέταξε

την καταστροφή των πλαστογραφημένων επιταγών.

22. Στις 30 Νοεμβρίου 1999, ο Άρειος Πάγος, στον οποίο προσέφυγε ο προσφεύγων, επικύρωσε την απόφαση του Εφετείου.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

I. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

23. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι υπήρξε υπέρβαση της ευλόγου προθεσμίας, την οποία εγγυάται το άρθρο 6 § 1 της Συμβάσεως το οποίο ορίζει ότι:

«Παν πρόσωπο έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσή του δικαστεί (...) εντός λογικής προθεσμίας υπό (...) δικαστηρίου (...), το οποίο θα αποφασίσει (...) επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως.»

24. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η υπόθεση ήταν πολύπλοκη και σοβαρή και είχε απαιτήσει μακρές και επίπονες έρευνες. Η συνολική διάρκεια της διαδικασίας εξηγείται από το γεγονός ότι η υπόθεση εκδικάσθηκε τρεις φορές από το Εφετείο και δύο φορές από τον Άρειο Πάγο. Οι αναβολές δικασίμου ενώπιον του ποινικού Τριμελούς Εφετείου οφείλονταν σε απεργία των δικηγόρων του Δικηγορικού Συλλόγου και στην ασθένεια ενός συγκατηγορουμένου του προσφεύγοντος.

25. Ο προσφεύγων υπογραμμίζει τον μη εύλογο χαρακτήρα της διαδικασίας ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και την καθυστέρηση με την οποία το εν λόγω δικαστήριο όριζε δικάσιμο μετά από κάθε αναβολή της συζητήσεως.

26. Η χρονική περίοδος η οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη άρχισε στις 2 Ιουνίου 1990, με την παραπομπή του προσφεύγοντος, και έληξε στις 30 Νοεμβρίου 1999, με την απόφαση του Αρείου Πάγου. Επομένως, η διαδικασία διήρκεσε εννέα έτη, πέντε μήνες και είκοσι οκτώ ημέρες.

27. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται βάσει των ιδιαίτερων περιστάσεων της υποθέσεως και των κριτηρίων τα οποία έχει θεσπίσει η νομολογία του Δικαστηρίου, όπως ειδικότερα η πολυπλοκότητα της υποθέσεως, η συμπεριφορά του προσφεύγοντος και των αρμοδίων αρχών (βλ., μεταξύ πολλών άλλων, απόφαση *Di pede κατά της Ιταλίας* από 26 Σεπτεμβρίου 1996, *Recueil des arrêts et décisions* 1996-IV, § 27), που, εν προκειμένω, δέον όπως αποτελέσουν αντικείμενο συνολικής εκτιμήσεως.

28. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι ο προσφεύγων παραπέμφθηκε σε δίκη στις 26 Ιουνίου 1992. Από της ημερομηνίας αυτής και έως 13 Οκτωβρίου 1997, ήτοι πέντε έτη, τρεις μήνες και δεκαεπτά ημέρες, ουδεμία πρόοδος της υποθέσεως παρατηρήθηκε ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου (Τριμελές Εφετείο). Η συζήτηση ανεβλήθη αυτεπαγγέλτως τρεις φορές, στις 27 Μαΐου 1994, 26 Ιανουαρίου 1996 και 31 Μαΐου 1996. Ναι μεν οι αναβολές αυτές οφείλονταν στην απεργία του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών και σε λόγους υγείας ενός από τους συγκατηγορούμενους του προσφεύγοντος, όμως, το Εφετείο όρισε τις δικάσιμους για ημερομηνίες κατά πολύ μεταγενέστερες εκείνων κατά τις οποίες είχε αναβληθεί η συζήτηση, και τούτο παρά το γεγονός ότι στην υπόθεση είχε ήδη παρατηρηθεί σημαντική καθυστέρηση. Ειδικότερα, από της παραπομπής του προσφεύγοντος σε δίκη έως του ορισμού δικάσιμου, στις 27 Μαΐου 1994, παρήλθε χρονικό διάστημα περίπου δύο ετών χωρίς να πραγματοποιηθεί κάποια διαδικαστική πράξη. Το αυτό συνέβη και μετά την αναβολή της 26^{ης} Ιανουαρίου 1996, ημερομηνία κατά την οποία η νέα δικάσιμος ορίσθηκε αδικαιολογήτως για τις 13 Οκτωβρίου 1997, ήτοι περίπου ένα έτος και εννέα μήνες αργότερα. Για αυτές τις περιόδους αδράνειας και για το μέγεθος των καθυστερήσεων ενώπιον του Εφετείου, το οποίο ήταν αρμόδιο να εκδώσει πρωτόδικη απόφαση, ευθύνονται οι δικαστικές αρχές, οι οποίες, σημειωτέον, συνέβαλαν στην επιμήκυνση του συνόλου της διαδικασίας, το αντικείμενο της οποίας δεν φαίνεται τόσο πολύπλοκο, αυτή δε η ενέργεια είναι ασυμβίβαστη προς τις

απαιτήσεις του άρθρου 6 § 1.

29. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου αυτού.

II. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 3 δ) ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

30. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται επίσης ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 3 δ) της Συμβάσεως, το οποίο ορίζει ότι:

«Πας κατηγορούμενος έχει δικαίωμα:

δ) να εξετάσει ή ζητήσει όπως εξετασθούν οι μάρτυρες κατηγορίας και επιτύχει την πρόσκληση και εξέταση των μαρτύρων υπερασπίσεως υπό τους αυτούς όρους ως των μαρτύρων κατηγορίας.»

31. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η καταδίκη του βασίσθηκε επί επτά πλαστογραφημένων επιταγών, τα πρωτότυπα των οποίων ουδέποτε επιδείχθηκαν από την τράπεζα (πολιτική αγωγή στη διαδικασία) ενώπιον των δικαστηρίων τα οποία έκριναν την υπόθεση. Ο προσφεύγων είχε ζητήσει από κάθε δικαστήριο το οποίο τον δίκασε, όπως διατάξει την προσαγωγή των πρωτοτύπων των επιταγών αυτών ή επικυρωμένων από την ίδια την τράπεζα φωτοτυπικών αντιγράφων, αλλά, κάθε φορά, τα αιτήματά του αυτά απορρίπτονταν. Κατά την άποψη ενός εμπειρογνώμονα γραφολόγου, ο προσφεύγων ήταν ο δράστης της παραποινήσεως, αλλά τα δικαστήρια αρνήθηκαν την κατ' αντιπαράσταση εξέταση τούτου με άλλον γραφολόγο. Επίσης, τα δικαστήρια αρνήθηκαν να διατάξουν την προσαγωγή των πρωτοτύπων ή επικυρωμένων φωτοτυπικών αντιγράφων ορισμένων σελίδων του κεντρικού ηλεκτρονικού υπολογιστή της τραπεζής, οι οποίες περιείχαν τις συναλλαγές της ημέρας κατά την οποία έλαβε χώρα η απάτη. Τα έγγραφα αυτά εκρίθησαν αξιόπιστα και γνήσια από τα δικαστήρια αποκλειστικώς βάσει των καταθέσεων των στελεχών της τραπεζής, οι οποίες ήταν αντιφατικές. Όμως, κατά τον προσφεύγοντα, εάν τα δικαστήρια είχαν διατάξει την προσαγωγή των πρωτοτύπων των επιταγών αυτών, θα είχε αποδειχθεί ότι

δεν ήταν υπαίτιος για την απάτη. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι τα φωτοτυπικά αντίγραφα των εγγράφων, τα οποία επιδείχθηκαν στα δικαστήρια, ήταν παραποιημένα.

32. Ο προσφεύγων υπογραμμίζει ότι τα εθνικά δικαστήρια εσκεμμένως δεν του επέτρεψαν να αμφισβητήσει στο ακροατήριο αποτελεσματικά τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία οι κατηγοροί του όφειλαν να επιδείξουν. Πρόκειται για στοιχεία των οποίων η γνησιότητα και καταλληλότητα έπρεπε να αποτελέσουν αντικείμενο αποτελεσματικής αποδεικτικής διαδικασίας, ώστε να πληρωθούν οι απαιτήσεις μιας δικαίας και δημοσίας δίκης. Όλα τα λοιπά αποδεικτικά στοιχεία ήταν αντιφατικά και ανεπαρκή για να αποτελέσουν τη βάση της καταδίκης του προσφεύγοντος. Παρά το γεγονός ότι καταδικάστηκε μόνον για απάτη, από το σκεπτικό των δικαστηρίων προκύπτει ότι είχαν θεωρήσει την παραποίηση των επιταγών ως μέσο για τη διάπραξη του αδικήματος της απάτης.

33. Βασιζόμενη στην απόφαση *Garcia Ruiz κατά της Ισπανίας* ([GC] n° 30544/96, 21 Ιανουαρίου 1999, CEDH 1999-I), η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η αιτίαση του προσφεύγοντος σχετικώς προς το άρθρο αυτό, ισοδυναμεί, στην ουσία, με αμφισβήτηση της εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων από τα εθνικά δικαστήρια. Υπογραμμίζει ότι η υπόθεση του προσφεύγοντος εξετάστηκε πέντε φορές από ανώτερα δικαστήρια (Εφετείο και Άρειος Πάγος) και ο προσφεύγων καταδικάστηκε για ένα μόνον αδίκημα αντί τριών, για τα οποία διωκόταν αρχικώς. Η εκτίμηση των δικαστηρίων δεν βασίστηκε μόνον επί των στοιχείων τα οποία αναφέρει ο προσφεύγων στην αιτίασή του, αλλά επί πληθώρας εγγράφων και μαρτυριών. Στις 20 Φεβρουαρίου και 8 Δεκεμβρίου 1998, το ποινικό Πενταμελές Εφετείο απεφάνθη αφού εξέτασε πολλούς μάρτυρες κατηγορίας και υπερασπίσεως και βασιζόμενο επί 84 εγγράφων την πρώτη φορά, και 71 τη δεύτερη, τα οποία ανεγνώσθησαν ενώπιόν του.

34. Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι τα πραγματικά περιστατικά της

υποθέσεως, ίδια δε η μη επίδειξη ενώπιον των δικαστηρίων των πρωτοτύπων των παραπονημένων επιταγών και εκείνων της ταινίας του ηλεκτρονικού υπολογιστή της τραπέζης, διαφέρουν από εκείνα στην υπόθεση *Barberà, Messegué και Jabardo κατά της Ισπανίας* (απόφαση από 6 Δεκεμβρίου 1988, série A n° 146). Υπογραμμίζει ότι το εφετείο βασίσθηκε επί μεγάλου αριθμού αποδεικτικών εγγράφων – άνω των 66 πρωτοδίκως – τα οποία ανεγνώσθησαν στο ακροατήριο, και επί πολλών μαρτυρικών καταθέσεων. Το εφετείο, σε δεύτερο βαθμό, βασίσθηκε επί των αυτών αποδεικτικών στοιχείων και επί των καταθέσεων μεγαλύτερου αριθμού μαρτύρων (από εκείνους οι οποίοι είχαν καταθέσει πρωτοδίκως) και εξέδωσε την απόφασή του βάσει λεπτομερούς σκεπτικού.

35. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι οι απαιτήσεις του άρθρου 6 § 3 δ) αφορούν ιδιαίτερες πτυχές του δικαιώματος σε δίκαια δίκη, την οποία εγγυάται το άρθρο 6 § 1. Αρμόδια να εκτιμούν τα στοιχεία τα οποία συγκεντρώνουν και την καταλληλότητα εκείνων, την προσαγωγή των οποίων επιθυμεί ο κατηγορούμενος, είναι κυρίως τα εσωτερικά δικαστήρια, και ειδικότερα το πρωτοβάθμιο δικαστήριο. Το Δικαστήριο οφείλει εν τούτοις να διερευνήσει εάν η εκτιμώμενη στο σύνολό της διαδικασία, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου επιδείξεως των αποδεικτικών στοιχείων, τόσο επιβαρυντικών όσο και αθωωτικών, διέθετε τον απαιτούμενο από το άρθρο 6 § 1 δίκαιο χαρακτήρα (*Barberà, Messegué και Jabardo κατά της Ισπανίας*, ο.α., σελ. 31, § 67).

36. Υπενθυμίζει επίσης ότι πρέπει κάθε ποινική δίκη, συμπεριλαμβανομένων των διαδικαστικών / δικονομικών πτυχών της, να διεξάγεται με αντιμωλία και να εγγυάται την ισότητα των όπλων μεταξύ κατηγορών και υπερασπίσεως: πρόκειται για μία θεμελιώδη πτυχή του δικαιώματος σε δίκαια δίκη. Το δικαίωμα σε δίκαια ποινική δίκη αντιμωλία διαδίκων συνεπάγεται, τόσο για τους κατηγορούς όσο και για την υπεράσπιση, τη δυνατότητα να λαμβάνει ο ένας διάδικος γνώση των παρατηρήσεων ή αποδεικτικών στοιχείων τα οποία καταθέτει ο άλλος διάδικος. Επίσης, το άρθρο 6 § 1 απαιτεί όπως οι διωκτικές αρχές

γνωστοποιούν στην υπεράσπιση όλες τις οικείες αποδείξεις τις οποίες διαθέτουν, τόσο επιβαρυντικές όσο και αθωωτικές (*Fitt κατά του Ηνωμένου Βασιλείου*, [GC] n° 29777/96, 16 Φεβρουαρίου 2000, CEDH 2000-II).

37. Στην παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι δεν πρόκειται τόσο για απόκρυψη αποδεικτικών στοιχείων, όπως στην υπόθεση *Fitt κατά του Ηνωμένου Βασιλείου*, αλλά για άρνηση των δικαστικών αρχών να διατάξουν την προσαγωγή των πρωτοτύπων των εγγράφων τα οποία χρησίμευσαν ως βάση σε μία καταδίκη. Πράγματι, σε καμία χρονική στιγμή της διαδικασίας, κανένα από τα δικαστήρια τα οποία εξέτασαν την υπόθεση, δεν ήταν σε θέση να εξετάσει τις ηλεκτρονικές σελίδες του ηλεκτρονικού υπολογιστή της τραπέζης ως και το πρωτότυπο των επιδικών επιταγών και να ελέγξει εάν τα αντίγραφα, τα οποία επεδείχθησαν, ήταν ακριβή αντίγραφα από τα πρωτότυπα. Επίσης, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο διέταξε την καταστροφή των πλαστών επιταγών, το βασικό αποδεικτικό στοιχείο στη δίκη του προσφεύγοντος. Όμως, η καταδίκη του προσφεύγοντος για απάτη βασίστηκε σε μεγάλο βαθμό επί των φωτοτυπικών αντιγράφων των επιταγών, τα οποία, κατά τον προσφεύγοντα, είχαν παραποιηθεί. Από την απόφαση του ποινικού εφετείου προκύπτει ότι τα μέσα τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για την πραγμάτωση της απάτης ήταν οι επίδικες επιταγές και η χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή για την παραποίηση των δεδομένων του κεντρικού ηλεκτρονικού υπολογιστή της τραπέζης. Όμως, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η προσαγωγή των επιταγών αυτών ήταν πρωτίστου σημασίας για την υπεράσπιση του προσφεύγοντος, διότι, όπως υπογραμμίζει ο προσφεύγων, θα είχε δυνηθεί να αποδείξει ότι εκείνοι οι οποίοι είχαν δώσει την εντολή για την επίδικη πληρωμή, ήταν υπάλληλοι της τραπέζης και όχι ο προσφεύγων και, επομένως, η καταδίκη για απάτη θα είχε κριθεί αβάσιμη.

38. Όσον αφορά τα λοιπά πολυπληθή αποδεικτικά έγγραφα τα οποία επικαλείται η Κυβέρνηση, το Δικαστήριο επισημαίνει, όπως, άλλωστε, και ο προσφεύγων, ότι πρόκειται για διάφορα έγγραφα τα οποία αφορούν άλλους

συγκατηγορούμενους του ή δεν χρησίμευσαν ως βάση για την καταδίκη του προσφεύγοντος.

39. Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι ουσιώδη αποδεικτικά στοιχεία δεν προσήχθησαν ούτε συζητήθηκαν επαρκώς στο ακροατήριο ενώπιον του κατηγορούμενου και παρά τα επανειλημμένα αιτήματά του προς την κατεύθυνση αυτή, το Δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η υπό κρίση διαδικασία, εκτιμούμενη στο σύνολό της, δεν πλήρωσε τις απαιτήσεις μιας δίκαιας δίκης.

40. Επομένως, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 §§ 1 και 3 δ).

III. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

41. Κατά το άρθρο 41 της Συμβάσεως,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων αυτής, και αν το εσωτερικό δίκαιο του υψηλού συμβαλλομένου μέρους δεν επιτρέπει ειμή την ατελή επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εν ανάγκη, στο αδικηθέν μέρος δίκαια ικανοποίηση.»

A. Υλική ζημία

42. Ο προσφεύγων απαιτεί την επανόρθωση υλικής ζημίας η οποία συνίσταται στην απώλεια εισοδημάτων την οποία υπέστη καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Υπογραμμίζει ότι μετά τη σε βάρος του έναρξη των ποινικών διώξεων, η τράπεζα κατήγγειλε τη σύμβασή του εργασίας και κατέληξε να είναι άνεργος. Αφού αφέθη προσωρινώς ελεύθερος, έπρεπε ο προσφεύγων να ανταποκριθεί στις ανάγκες της οικογενείας του. Ζήτησε, λοιπόν, την άρση της απαγορεύσεως εξόδου από τη χώρα ώστε να δυνηθεί να ασκήσει το επάγγελμα του πλοιάρχου του εμπορικού ναυτικού, επάγγελμα το οποίο ασκούσε πριν από την πρόσληψή του στην τράπεζα. Τότε, εάν είχε δυνηθεί να εξακολουθήσει τη σταδιοδρομία του ως αναπληρωτής πλοίαρχος σε

δεξαμενόπλοιο, θα εισέπραττε μηνιαίο μισθό 1 600 000 δραχμών, επί 36 μήνες. Στη συνέχεια, θα προαγόταν σε Α΄ Καπετάνιο και θα εισέπραττε μηνιαίο μισθό 2 800 000 δραχμών, επί 60 μήνες. Επομένως, η ζημία την οποία υπέστη λόγω απώλειας των μισθών του ανέρχεται σε 225 600 000 δραχμές, ήτοι 662 069 ευρώ.

43. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η ταπείνωση, η κοινωνική ατίμωση, η ηθική απαξίωση την οποία υπέστη επί ένδεκα συνεχή έτη, κατά τη διάρκεια των οποίων είχε στιγματισθεί ως κακοποιός, ο συνεχής φόβος ότι το επαγγελματικό και κοινωνικό περιβάλλον του θα αντιληφθεί την κατάστασή του, προξένησαν τόσο στον ίδιο όσο και στην οικογένειά του τεράστια ηθική βλάβη, την οποία κανένα ποσό δεν θα δυνηθεί να επανορθώσει. Η μητέρα του απεβίωσε λόγω βαρείας ασθένειας, η οποία οφείλεται στη θλίψη της και την ντροπή που αισθάνθηκε για τον γιο της. Η αδελφή αποπειράθηκε πολλές φορές να αυτοκτονήσει εξαιτίας των διώξεων σε βάρος του αδελφού της. Ο προσφεύγων απαιτεί, επομένως, 3 000 000 ευρώ για ηθική βλάβη.

44. Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι ο θάνατος της μητέρας του προσφεύγοντος και η κατάσταση της αδελφής του συνδέονται με χρόνιες παθήσεις, οι οποίες δεν δύνανται, σε καμία περίπτωση, να συνδεθούν με την καταδίκη του προσφεύγοντος. Εάν το Δικαστήριο διαπιστώσει παραβίαση, η Κυβέρνηση εκτιμά ότι αποζημίωση 10 000 ευρώ για ηθική βλάβη θα ήταν αρκετή. Όσον αφορά την υλική ζημία, η Κυβέρνηση θα συμφωνούσε να καταβάλει 10 000 ευρώ. Υπογραμμίζει ότι η εργασία του προσφεύγοντος ως πλοιάρχου του εμπορικού ναυτικού δεν είναι ούτε εγγυημένη ούτε μόνιμη. Ο προσφεύγων δεν προσάγει καμία απόδειξη για το ύψος του μισθού του κατά την περίοδο 1991-2001. Αντιθέτως, ο μισθός του το 2002 δεν υπερέβη τα 2 935 ευρώ μηνιαίως. Επίσης, η προαγωγή από τον βαθμό του αναπληρωτή πλοιάρχου στον βαθμό του Α΄ καπετάνιου δεν πραγματοποιείται αυτόματα, αλλά εξαρτάται από επιτυχή δοκιμασία εξετάσεως.

45. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι η μόνη βάση, η οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη για τη χορήγηση δικαίας ικανοποίησεως, ευρίσκεται εν προκειμένω

στο γεγονός ότι ο προσφεύγων δεν ηδυνήθη να απολαύσει, ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, των εγγυήσεων του άρθρου 6. Και ασφαλώς δεν θα προβεί σε εικασίες όσον αφορά την έκβαση της δίκης στην αντίθετη περίπτωση, αλλά εκτιμά ότι ο προσφεύγων υπέστη σαφή ηθική βλάβη λόγω της παραβίασεως των άρθρων 6 §§ 1 και 3 δ). Αποφαινόμενο κατά δικαία κρίση, βάσει του άρθρου 41, το Δικαστήριο επιδικάζει στον προσφεύγοντα το ποσό των 20 000 ευρώ.

B. Άλλο αίτημα

46. Ο προσφεύγων ζητά από το Δικαστήριο να καταδικαστεί η Κυβέρνηση σε ακύρωση της καταδικαστικής σε βάρος του αποφάσεως και στην άρση όλων των συνεπειών της αποφάσεως αυτής, όπως η διόρθωση του ποινικού μητρώου.

47. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η Σύμβαση ουδεμία αρμοδιότητα του παρέχει για να λάβει το μέτρο το οποίο επιθυμεί ο προσφεύγων (*Higgins κ.λ.π. κατά της Γαλλίας*, απόφαση από 19 Φεβρουαρίου 1998, *Recueil* 1998-I, σελ. 62, § 50).

Γ. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

48. Για έξοδα και δικαστική δαπάνη στις διαδικασίες ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και ειδικότερα για δικηγορικές αμοιβές, ο προσφεύγων απαιτεί τα ακόλουθα ποσά: 1) 400 000 δραχμές για την προσωρινή κράτηση, 2) 400 000 δραχμές για τη μελέτη του φακέλου της δικογραφίας το 1991, 3) 300 000 δραχμές ώστε ο δικηγόρος του να παραστεί δύο φορές στις συζητήσεις οι οποίες ανεβλήθησαν, 4) 800 000 δραχμές για να εκπροσωπηθεί ενώπιον του ποινικού Τριμελούς Εφετείου, 5) 300 000 δραχμές για τη μελέτη του φακέλου της δικογραφίας από άλλον δικηγόρο κατά τη διαδικασία ενώπιον του εφετείου, 6) 700 000 δραχμές για να εκπροσωπηθεί ενώπιον του ποινικού Επταμελούς Εφετείου, 7) 500 000 δραχμές για τη μελέτη του φακέλου της

δικογραφίας από άλλον δικηγόρο, 8) 1 000 000 δραχμές για να εκπροσωπηθεί ενώπιον του ποινικού Πενταμελούς Εφετείου στις 20 Φεβρουαρίου 1998, 9) 600 000 δραχμές για την αίτηση αναστολής της ποινής, 10) 600 000 δραχμές για την κατάθεση της αιτήσεως αναιρέσεως ενώπιον του Αρείου Πάγου, 11) 600 000 δραχμές για την κατάθεση της δεύτερης αιτήσεως αναιρέσεως, 12) 600 000 δραχμές για τη συζήτηση επί της δευτέρας αιτήσεως αναιρέσεως ενώπιον του Αρείου Πάγου και 13) 2 100 000 δραχμές για τη διαδικασία μετά την παραπομπή ενώπιον του εφετείου. Το σύνολο ανέρχεται σε 8 900 000 δραχμές, ήτοι 26 119 ευρώ. Ο προσφεύγων δηλώνει ότι διαθέτει και προσάγει με τον φάκελό του πέντε τιμολόγια ύψους 2 900 000 δραχμών.

49. Για δικηγορικές αμοιβές για τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου, ο προσφεύγων απαιτεί 39 456 δραχμές. Προσάγει τρία τιμολόγια ύψους 7 337 ευρώ για τις αμοιβές τις οποίες έχει ήδη καταβάλει.

50. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι δεν πρέπει να επιδικασθεί στον προσφεύγοντα κανένα ποσό για τα έξοδα ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, διότι αφορούσαν κατηγορίες για τις οποίες αθωώθηκε. Όσον αφορά τα έξοδα τα σχετικά προς τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου, η Κυβέρνηση δηλώνει έτοιμη να καταβάλει στον προσφεύγοντα το ποσό των τιμολογίων τα οποία επέδειξε, ήτοι 7 337 ευρώ.

51. Κατά την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, για να έχει δικαίωμα στην καταβολή εξόδων και δικαστικής δαπάνης, πρέπει ο παθών να τα έχει πραγματοποιήσει στο πλαίσιο των προσπαθειών του για την πρόληψη ή την επανόρθωση παραβιάσεως της Συμβάσεως, ώστε να διαπιστωθεί από το Δικαστήριο και να εξαλειφθεί. Πρέπει, επίσης, να έχει αποδειχθεί ότι όντως πραγματοποιήθηκαν, ότι ήταν αναγκαία και ότι το ύψος τους είναι εύλογο (*Φίλης κατά της Ελλάδος (N^ο 1)*, απόφαση από 27 Αυγούστου 1991, série a n^ο 209, σελ. 25, § 74).

52. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο προσφεύγων είχε ζητήσει ρητά από το ποινικό εφετείο, το οποίο εκδίκασε την υπόθεση σε πρώτο και δεύτερο

βαθμό, να διατάξει την προσαγωγή των πρωτοτύπων των επιδίκων αποδεικτικών στοιχείων, και ότι το εν λόγω δικαστήριο αρνήθηκε βάσει μη πειστικής αιτιολογίας. Το Δικαστήριο εκτιμά, επομένως, ότι ο προσφεύγων δικαιούται επιστροφής των δικηγορικών αμοιβών ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, για τις οποίες υποβάλλει τιμολόγια, ήτοι 2 900 000 δρχ (8 511 ευρώ). Όσον αφορά τις αμοιβές για τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου, τα ποσά τα οποία αναγράφονται επί των τιμολογίων, τα οποία επιδεικνύει ο προσφεύγων, (7 337 ευρώ), φαίνονται εύλογα και το Δικαστήριο επιδικάζει ολόκληρο το ποσό αυτό στον προσφεύγοντα.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

53. Το Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να υπολογισθούν οι τόκοι υπερημερίας επί του επιτοκίου διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης, προσαυξημένου κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΩΣ,

1. *Κρίνει ότι* υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 (διάρκεια της διαδικασίας) της Συμβάσεως.
2. *Κρίνει ότι* υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 §§ 1 και 3 δ) της Συμβάσεως.

Κρίνει ότι

α) Το εναγόμενο Κράτος υποχρεούται να καταβάλει στον προσφεύγοντα, εντός τριών μηνών από της ημερομηνίας κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί οριστική συμφώνως προς το άρθρο 44 § 2 της Συμβάσεως, 20 000 ευρώ (είκοσι χιλιάδες ευρώ) για ηθική βλάβη και 15 848 ευρώ (δεκαπέντε χιλιάδες οκτακόσια σαράντα οκτώ ευρώ) για έξοδα και δικαστική δαπάνη, συν οιοδήποτε ποσό δύναται να οφείλεται ως φόρος.

β) Το Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να υπολογισθούν οι τόκοι υπερημερίας επί του επιτοκίου διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής

Κεντρικής Τραπέζης, προσαυξημένου κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΩΣ,

1. *Κρίνει ότι* υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 (διάρκεια της διαδικασίας) της Συμβάσεως.

2. *Κρίνει ότι* υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 §§ 1 και 3 δ) της Συμβάσεως.

Κρίνει ότι

α) Το εναγόμενο Κράτος υποχρεούται να καταβάλει στον προσφεύγοντα, εντός τριών μηνών από της ημερομηνίας κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί οριστική συμφώνως προς το άρθρο 44 § 2 της Συμβάσεως, 20 000 ευρώ (είκοσι χιλιάδες ευρώ) για ηθική βλάβη και 15 848 ευρώ (δεκαπέντε χιλιάδες οκτακόσια σαράντα οκτώ ευρώ) για έξοδα και δικαστική δαπάνη, συν οιοδήποτε ποσό δύναται να οφείλεται ως φόρος.

β) Από της εκπνοής της εν λόγω προθεσμίας και μέχρι εξοφλήσεως, τα ποσά αυτά θα προσαυζάνονται με απλό τόκο ίσο προς το ισχύον κατά την περίοδο αυτή ποσοστό της διευκόλυνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης, προσαυξανόμενο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

4. *Απορρίπτει* το αίτημα δικαίας ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη Γαλλική, στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 9 Μαΐου 2003 κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του Κανονισμού.

[υπογραφή]

Søren NIELSEN

Αναπληρωτής Γραμματέας

[υπογραφή]

Giovanni BONELLO

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση από το συνημμένο υπηρεσιακό έγγραφο στη Γαλλική γλώσσα.

Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΡΙΑ

ΜΑΡΙΑ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ